

[Indenrigsministeren.]

i overordentlig Grad har Selvstyre, men hvor ikke des mindre Staten for at udligne over hele Befolkningen yder Kommunerne store Tilskud til forskellige Formaal: Skolevæsen, Rets- og Politivæsen, Fattigvæsen, Sundhedsvæsen og Vejevæsen, Statstilskud, der andrager de formidable Summer paa mellem 100 og 150 Mill. £. Eller gaa til Tyskland, hvor man af Hensyn til, at en Udligningsordning er nødvendig, har overført alle Indkomstskatter til Riget, medens Landene og Kommunerne kun opkræver Ejendomsskatterne; Rigets Indkomstskatter fordeles saa for Hovedpartens Vedkommende til Landene, der igen fordeler dem til Kommunerne efter visse bestemte Regler. Eller gaa til et lille Land som Holland, hvor man for ganske faa Aar siden har gennemført en Ordning med en Indkomstskat, som indgaar i en Kommunefond, der igen anvendes til Udligning gennem Tilskud ved Løsning af bestemte kommunale Opgaver, netop Skole-, Politi- og sociale Forsorgsopgaver, nøjagtigt de samme Omraader, der her er stillet Forslag om.

Man spørger sig selv: Hvordan er det muligt, at en Kommunalmand, en Borgmester i en stor dansk By, i den Grad lever uden for det levende Samfund i Vest- og Nordeuropa? Og jeg svarer mig selv: Det kan ikke have anden Forklaring end netop den, at det er Borgmesteren i Odense, for det er noget, ethvert Skolebarn i Landet ved, at Odense er, udtrykt med eet Ord, et Smørhul fra Naturens Haand, et Smørhul med det vidunderligste Opland, nogen dansk Provinsby har, med en Beliggenhed og med Udviklingsmuligheder, som ingen anden dansk By har, med dens Beliggenhed ogsaa ved Hovedfærdelsaaren. Dette Smørhul har fra Naturens Haand og ved sin Beliggenhed alle Fordele. Naar alle disse naturlige Fordele saa udfolder sig og giver Mulighed for Velstand paa visse Omraader, ja, saa er der maaske ikke saa meget at sige til, at Borgmesteren i en saadan By uvilkaarligt kommer til at tro, at det er hans formidable Administration, der er Aarsagen hertil. Men det er den Slags Ting, man skal tage sig i Agt for; den Slags Napoleonsfølelse skal man modarbejde hos sig selv.

Den ærede konservative Ordfører talte om Sparsommelighed. Det ærede Medlem skulde blot vide, hvilken Sparsommelighed der øves i en Række af de fattigste Kommuner her i Landet. Det ærede Medlem skulde bare vide, hvilken Sparsommelighed der udøves i en Række af de jyske Land-

kommuner, medens det ærede Medlem omtalte dem som Kommuner, hvis Økonomi var i Uorden, fordi de sløser, og fordi de er flotte med deres Penge. Netop fordi jeg kender det, vil jeg have Lov til at sige, at den ærede konservative Ordførers Udtalelser her var en udsøgt Haan mod de Kommunal-mænd her i Landet, som har det vanskeligst, de mest sparsommelige, de Mennesker, der er ude for de største Vanskeligheder, nogen Kommunalmand overhovedet er ude for. Det kan i og for sig være haardt nok, men de skulde i hvert Tilfælde være fri for Haan fra Borgmesteren i en af de Byer, hvis naturlige Forhold er af en saadan Karakter, at det nødvendigvis maa give stor Velstand for Byens Befolkning.

Det ærede Medlem vilde anbefale mig at sende Bud til Borgmestrene i Randers og Aalborg om at føre en forsvarlig Administration, sende Bud til dem om, at de maatte se ikke at lade Pengene gaa tabt derovre. Det er vel nok en lidt unormal Vej, at jeg skulde være Postbud for Odenseborgmesteren til Randers og Aalborg; men lad gaa med det, jeg skal tænke over det. Jeg vil dog gerne have, at det ærede Medlem nævner, hvilke Ting det drejer sig om, altsaa paa hvilke Omraader jeg som Indenrigsminister skal foreholde de to Borgmestre, at de fører en uforsvarlig Administration.

Det ærede Medlem mente, at det hele maatte ende i øget Arbejdsløshed. Jeg forstaar ikke, hvordan Arbejdsløsheden skulde kunne øges ved, at der skabes noget større økonomisk Retfærdighed Borgerne imellem inden for Landets Kommuner.

Paa eet Punkt gik det ærede Medlem i Enkeltheder. Det var, da han sammenholdt, saa vidt jeg forstod, Aarhus og Odense paa et bestemt Omraade, idet han sagde, at Aarhus havde godt 3 Mill. Kr.s Udgift til Kommunehjælp, medens Odense kun havde mellem 900 000 og 1 Mill. Kr. Nu skal jeg ikke opholde mig ved, at Odense vist til Gengæld paa et andet Omraade staar som en flot Nr. 1, nemlig med Hensyn til egentlig Fattighjælp og med Hensyn til den Art Kommunehjælp, hvorved Valgretten tages fra de paagældende; men det er indlysende, at de sociale Udgifters Størrelse er afhængig af to Ting, nemlig af de Takster, man anvender inden for de Rammer, som det kommunale Selvstyre giver, men først og fremmest af den paagældende Bys Velstand, befolkningsmæssige og erhvervsmæssige Struktur. Det er derfor et ganske urigtigt Grundlag blot at sammenligne to Tal; det vilde i Virkeligheden medføre meget store Undersøgelser at komme